

sági szervezet foglalkozzék, amely egész termelési tevékenységét az erdőgazdasági szempontoknak megfelelően építi fel. Szükséges ezért, hogy az erdőgazdaság maga vegye kezébe az erdei melléktermékek termelését.

A fentiekből kitűnik, hogy átesve a fejlődést gátló betegségeken, az erdőhasználat is eredményeket ért el. Eredményei nyomán az erdő termékeivel a felszabadulás előtti időhöz viszonyítva szervezeten, tervszerűbben és jobb minőségben szolgálhatja a népgazdaságot és járulhat hozzá a szocializmus építéséhez.

Az erdőtelepítés és fásítás tíz éve

D A N S Z K Y I S T V Á N

az OEF erdőtelepítési osztályának vezetője

Üzemi erdőtelepítések.

A felszabadulás állami tulajdonba adta a magyar erdőbirtokok többségét. A tulajdonba kapott erdőterület 74 százaléka magán vagy hitbizományi birtok volt, — nagyrészt leromlott állapotban — és magán viselte a kapitalista rendszer bélyegét.

A beruházások elhanyagolása mellett a minél nagyobb profitszerzés eredményeképpen — amit a háborús évek túlhajtott rendkívüli fatermelési tevékenysége még fokozott — az államosításkor az évi vágásterületek többszörösét meghaladó erdőfelújítási hátralék került átvételre, az átvett erdők jelentős része rontott erdő, elmaradt tisztítási terület volt.

Nem volt kedvező a közbirtokossági erdők képe sem. Ezeknél a terület értéke-sebb részét nagy kiterjedésű cseresek képezték. A cseresedés magyarázata, hogy az erdőtörvény rideg betűinek parancsolt kielégítése végett a könnyen és olcsón beszerezhető cseremakkal újították fel a letermelt értékes tölgyesek helyét. Ugyanennek a mentalitásnak a következménye az is, hogy állami kézbe került összes erdőterületnek mintegy 40 százaléka sarjerdő volt.

Az elenyészően kis százalékot képviselő régi állami tulajdont képező erdőben a kép kedvezőbb volt, de az ott szolgáltatott minta nem tudott javító hatással lenni a magánerdők tulajdonosaira. A magánerdők nagyrésze a felszabadulás előtti időben jóformán kizárólag a vadászat céljait szolgálta. Az ebből erdő szakszerűtlen kezelés igen nagymértékben lerontotta a faállományok értékét. Csak elvétve lehetett találni olyan erdőbirtokot, amelyik tevékenységével fel tudta venni a versenyt — a korszerű erdőgazdálkodás terén — a fejlettebb külföldi erdészetekkel.

Hogy mennyire szakszerűtlen volt az erdőgazdálkodás a magánbirtokosok kezében, arra legjobban fényt derít az a tény, hogy a magtermelés és maggazdálkodás ismeretlen fogalom volt és a csemetenevelés is kizárólag az alkalmazott szakemberek egyéni ambíciójáig terjedt. Az elenyésző mértékben felhasználásra kerülő erdei magvak csak kereskedelmi áruként szerepeltek, s a származás távolról sem érdekelte az akkori erdőgazdálkodást. Az egyetlen ismert származási fogalom csupán a szlavóniai tölgyemak volt, de az is csak a kereskedelmi árukínálat következtében lett híressé.

Az eddig ecsetelt erdőgazdasági kép következménye volt, hogy a haladó erdőgazdálkodás kezdetén a szakemberek nem rendelkeztek olyan bevált gyakorlaton alapuló tapasztalatokkal, amelyeket az erdőgazdálkodás szakszerűségének egyik napról a másikra történő hangsúlyozottsága okvetlenül megkíván. Ez azt jelentette, hogy az erdőgazdálkodás legtöbb ágazatában az alapokból kellett kiindulni és a lehető leggyorsabb ütemben életre hozni olyan gyakorlatot, amely kielégíti a szocialista erdőgazdálkodás igényeit és produkálja azokat az eredményeket, amely az azelőtt elképzelhetetlen mérvű tervgazdálkodás kívánalmaival és teljesítményeivel képes megbirkózni. A mai értelemben vett erdőgazdasági termelési ágazatok közül csupán a csemetetermelés terén örököltünk valami csekély hagyományt. Ez a több ízben kátyúba jutott Alföldfásítás javára írható.

Értékes múlt csak a tudomány terén maradt ránk, melynek hosszas kutatásokon nyugvó megállapításait azonban a gyakorlatban nem tudták értékesíteni, mivel az erdőbirtokok a kapitalista rendszer sajátosságához híven elzárkóztak minden beruházás elől.

Ilyen körülmények között indult meg népgazdaságunk erdőgazdálkodása. Az 1945. év a háború következtében még jóformán teljes mértékben kiesett — erdősi-

tési anyag híján — a telepítés és felújításból. Ez az év csupán arra volt jó, hogy felmérjük egyrészt a háború okozta károkat, másrészt a jövőendő tervek alapjait képező akkori helyzetet. Az 1946-os év eredménye 4835 ha terület mesterséges beerdősítése volt. Egyidejűleg elkészültek a hároméves tervidőszak tervei is. Az erdősítési anyag termelés fellendülésének szálai ide nyúlnak vissza. Ebben az évben vettük meg alapjait annak a nagyarányú maggyűjtési, csemetenevelési tevékenységnek, amely a hároméves és ötéves terv folyamán képes volt kielégíteni a monumentális tervek igényeit. Az akkori erdőgondnokságok ez időben már 563 db csemetekerttel rendelkeztek 635 ha kiterjedésben, kihozataluk 130 millió összes csemetemennyiség mellett 80 millió kiültethető csemetemennyiség volt.

A tulajdonképpeni munka a hároméves terv idején indult meg. Ebben az időben nélkülöztük a legjobban a gyakorlati szakmai tudást, mind a kivitelezésben, mind a tervezésben. Ez egyszersmind magával hozta, hogy a szakemberek tekintélyes hányada bizonyos aggodalommal nézett a haladó szellem lendülete folytán hatalmas kibontakozó tervek teljesítése elé. Más szóval, meg kellett tanulni a szakembereknek az eddig ismeretlen nagy tervek teljesítését. Ez az újszerű munka természetesen sok szervezési és szakmai hiányosságot hordott magában, de alkalmas volt arra, hogy az ötéves terv beindulására már egy ütőképessé szervezett és a nagy tervek végrehajtására képes szakember létszám sorakozzon fel.

A hároméves terv konkrét eredménye 64 617 ha terület mesterséges úton történt beerdősítése volt.

Az erdősítési anyag termelése terén ez az állandóan fejlődő termelési ág a terv utolsó évében már 1282 db csemetekert mellett — amely 1102 ha területet foglalt el, — 280 millió összes csemetetermelésből 130 millió kiültethető csemetemennyiségre fokozódott.

Ilyen felkészülés mellett indultunk neki az ötéves tervnek. A számokban mutatkozó eredményeken túlmenően erre az időre már a szakmai felkészültség is mérhető lépésekkel haladt előre. Bevezettük az eredményeknek évenkénti felmérésének rendszerét az ültetések megeredésének, illetve megmaradásának megállapítása útján. A hároméves terv tapasztalatai alapján számos bevált előírással biztosítottuk a talajelőkészítést, fafajmegválasztást, az elegyítés és a talajápolás jóminőségű elvégzését. A maggazdálkodás terén biztosítottuk a származási kérdés érvényre juttatását és a szaporító anyag minőségének feljavítását. Ennek érdekében a fenyőfélékre, a tölgy, bükk, kőris, nyár, fűz és akácra vonatkozóan felkerestük a legkiválóbb álmányokat, illetve egyedeket és ezeket továbbszaporítás céljából törzskönyvbe foglaltuk és védelem alá vettük. A vetőmag jó minőségének biztosítása érdekében az ERTI keretein belül *magvizsgáló laboratóriumot* állítottunk fel és köteleztük az erdőgazdaságokat, hogy az elvetésre kerülő magvakat bírálat alá bocsássák. A tervszerű maggazdálkodás biztosítása érdekében központi fenyőmagtárolókat létesítettünk, amelyekre hivatva vannak a fenyőmaggazdálkodás folytonosságát fenntartani. Általában a korábban csak üzleti tevékenységnek tekintett és az erdőgazdálkodáson kívül álló magtermelést üzemi ágazattá tettük, minek során 44 *állandó magpergető* létesült és számos vándorpergető segítette az erdőgazdaságok magtermelő munkáját.

A legnagyobb haladás a csemetetermelés terén észlelhető. Itt elsősorban a szűkös kisüzemi gyakorlatból kellett kifejleszteni a nagyüzemi gazdálkodást. Erre a célra külön kellett szakembereket nevelni amellet, hogy egyidejűleg a felső vezetés is tanult. A gyakorlati szakemberek lelkes munkája azt eredményezte, hogy csemetenevelésünk nemcsak mennyiségben tudott lépést tartani az állandóan emelkedő tervfeladatokkal, hanem a számokban mutatkozó fejlődés mellett olyan minőségű javulást is produkált, aminek alapján büszkén mondhatjuk, hogy *a világ összes erdőgazdaságai közül a Szovjetunió után a második helyet foglalja el csemetetermelésünk.*

Jellemző a minőségi felfejlődésre, hogy gyakorlati szakembereink a csemetetermelésnek ilyen értelemben vett újszerű kiterjesztése mellett, képesek voltak az üzemi mértékben történő *hazai nyárfa csemete magról történő nevelési problémáját megoldani* és 10 millió tételekben az alföldi erdőtelepítés rendelkezésére bocsátani. Hasonló haladást mutatott a *nemesnyárok ültetési anyagának minőségi feljavítása*. Az ERTI ellenőrzése mellett biztosítottuk a legkiválóbb egyedi tulajdonsággal rendelkező fák utódainak olymértékű elszaporítását, hogy ezeknek utódai 2—3 éven belül fedezni tudják mind az üzemi erdősítést, mind a fásítás teljes szükségletét.

Az ötéves terv konkrét eredménye 219 074 ha terület mesterséges úton történt beerdősítése volt. Csemetetermelés terén 1954. év végén már 1516 db csemetekert mellett — amely 3867 ha területet foglalt el — 1030 millió összcsemetetermelésünk-ből közel 600 millió kiültethető csemetével rendelkezünk. Az üzemi erdőtelepítés mérlegét és fejlődését az alábbi táblázat mutatja:

	Mesterséges erdőtelepítés ha	1 évre eső átlag teljesítés ha
1931—1938	116.318	14.500
1946. évben	4.835	4.835
1947—49-ig	64.617	21.539
1950—54-ig	219.074	43.815
1946—54-ig	288.526	32.058

A mesterséges erdősítés terén elért sikerekkel távolról sem tartanak lépést azonban a természetes felújítás eredményei. Bár az ezen a téren mutatkozó elmaradást nagy százalékban igazolja az a tény, hogy a felszabadulás előtti háborús évek túlzott rablógazdálkodása a természetes felújításra érett állományok nagyrészt megsemmisítette, továbbá az, hogy a sarjról való felújítást nagy százalékban mesterséges telepítés váltotta fel. Ezen a téren mindezek ellenére nem állunk ott, hogy nyugodtan elmondhatnánk, a természetes felújítás minden lehetőségét kihasználtuk, illetve értékesítettük. E hiányok kiküszöbölése érdekében már kezdetét vette a céltudatos munka, de meg kell állapítani, ezen a téren legalább öt év hátrányban vagyunk a mesterséges telepítéssel szemben. Legközelebbi évek súlyponti feladata az kell legyen, hogy ezt a lemaradást behozzuk és a természetes felújítási munkák színvonalát is legalább olyan színvonalra emeljük, mint a többi erdőtelepítési tevékenységet.

Fásítás

Az üzemi erdőtelepítések eredményei mellett hatalmas lépésekkel haladt előbbre az erdőnkívüli fásítás is.

Amit a felszabadulás előtti időben egyes — az alföldi fátlanság komoly gazdasági kihatásait felismerő, az ügyért lelkesedő — személyek döntően előbbre vinni nem tudtak — részben a meg nem értés, részben a kapitalista gazdasági rend váltsága miatt — a felszabadulás óta eltelt tíz évben a kormány támogatásával, beruházási hitelek biztosításával sokat haladt előbbre.

Az alföldi fátlanság megszüntetésére és a futóhomok terjedésének megakadályozására már századokkal ezelőtt történtek kezdeményezések. A XVIII. században a bánsági katonai igazgatás, továbbá Pest, Szeged, Kecskemét és más városok vezetősegei intézkedéseket sürgettek a futóhomok megkötésére. Feljegyzések szerint 1742-ben a bánsági katonai erdőhivatal meghatározott terv szerint 21 000 db csemetét ültetett el. Ugyanekkor több alföldi megye is kezd helyi fásítást. Pest városa 1762-ben az akácnak mint gyorsan növekvő fának az ültetését hozta javaslatba. A helyi kezdeményezések után az 1769. évi erdőrendtartás tartalmaz intézkedéseket az erdőtelepítésre, az 1807. évi XX. törvénycikk pedig már a futóhomok megkötéséről és továbbterjedésének megakadályozásáról rendelkezik. Hasonlóképpen a kopár és futóhomokos területek beerdősítését írja elő az 1879. évi XXXI. törvénycikk is. Nyilvántartási adatok szerint az 1911. év és 1926. év közötti időben kereken 7000 ha kopár és futóhomokos területet erdősítettek be.

Az alföldi erdőtelepítésnek, fásításnak nagyobb lendületet a *Kaán* Károly által kezdeményezett 1923. évi XIX. törvénycikk, az alföldfásítási törvény adott. A törvény szerint — mint ismeretes — erdősítésre kellett kijelölni a mezőgazdasági művelésre nem alkalmas területeket, továbbá fasorokkal kellett szegélyezni a 28,8 ha-nál nagyobb szántókat, legelőket és a 11,5 ha-nál nagyobb réteket, kaszálókat. Ennek alapján mintegy 31 077 ha futóhomok, 10 834 ha soványhomok, 21 293 ha szikes, 11 510 ha ártér és vadvízes terület, 10 359 ha mezőgazdasági művelésre is alkalmas terület fásítását és 24 171 ha-nak megfelelő facsoport és fasor létesítését írták elő. Az összes fásítandó terület tehát összesen 109 244 hektár lett volna. A törvényt lehetővé tették

arra, hogy a fásításra kötelezett birtokos a fasorok helyett birtokának 2 százalékát fásíthassa be. Lényegében tehát a törvény a 2 százalékos fásítás mellett foglalt állást.

Az 1930-as évek gazdasági válsága és a kormányzat nemtörődomsége miatt az alföldfásítási terv végrehajtása egészen szűk keretek közé szorult. A végrehajtást 15 évre tervezték és ez idő alatt mindössze 44 422 ha fásítást létesítettek. A futóhomokos és kopárterületek befásítását az 1935. évi IV. törvénycikk ugyancsak előírta, de végül is ezt az egész országot évszázadok óta oly súlyosan érintő kérdést a kapitalista gazdálkodási rendszer megoldani nem tudta.

Ültetés Sz. L. Cs. I. szovjet csemeteültetőgéppel.

A hároméves terv ideje alatt az erdőtelepítés üzemi erdősítésekre korlátozódott, bár ebben az időben is történtek már fásítások is, de ezek még nem voltak számottevők. Az ötéves tervünk végrehajtása során a fásításban eddig még soha nem látott eredményeket értünk el. *Az öt év alatt összesen 53 608 ha új fásítást létesítettünk*, de gondot fordítottunk a létesített fásítások pótlására is és ennek során 12 165 ha-on pótoltuk a hiányokat, mindösszesen tehát 65 773 ha területen végeztünk fásítást. Az eredmények azonban nem csak számszerűen kiemelkedők. Ezek a fásítások már előre meghatározott terv szerint létesültek. Az állami gazdaságok, termelőszövetkezetek területén *mezővédő erdősávokat* létesítettünk, amelyeknek az elhelyezését az üzemen belüli földrendezés során állapították meg és összehangolták a mezőgazdasági művelés követelményeivel és a mezővédő erdősávok tervezési elveivel. Kísérleti megfigyelések bizonyítják, hogy ezek a fiatal, 3—4 éves erdősávok is éreztetik már előnyös hatásukat a mezőgazdasági termelésre.

A legelők fásítására a legeltetési bizottságok vezetésével és a megyei állattenyésztési előadóval egyetértve korszerű fásítási terveket készítettünk. Fásításra írtuk elő a legeltetésre alkalmatlan területeket és ezen kívül a legelőszakaszok határára *legelővédő erdősávokat* terveztünk. Ezek a legelővédő erdősávok lejtős területeken megakadályozzák a legelő további romlását, vízmosások keletkezését és a kopárosodást, sík területeken pedig a legelőt védik a szárító szelek ellen és ezzel a legelő gazdagabb, vitamindúsabb takarmányhozamát biztosítják. Tervszerűen létesültek a *fásítások az utak, vasutak, vízfolyások mentén és a községek belterületén is*. Az ötéves terv folyamán telepített fásítások — a mezőgazdasági területek és legelők védelmén túl — már számottevő helyi fatermelő bázist is jelentenek, s egyben a dolgozó nép egészségesebb életkörülményeit is biztosítják.

A fásított terület évről évre való emelkedése mellett jelentősen javult a fásítási munka minősége is. 1951/52-ben a megmaradás 50 százalék, 52—53-ban 65 százalék, 53—54-ben 76 százalék volt.

Az elért nagy eredmények mellett hiányosságok is megállapíthatók. Hiányosság volt az eddigi tervezésekben a pótlások viszonylag alacsony mértéke. Öt év alatt a fásításnak csak 20 százaléka volt pótlás, a megmaradási százalék figyelembevételével több területen kellett volna pótlást végezni. Sok a hiba a fásítások megvédése körül is. A sok gondnal, fáradsággal és nem utolsósorban a népgazdaság jelentős anyagi hozzájárulásával telepített fásításokat nem védik kellően a legelő állatoktól, de gyakori, hogy a rosszindulatú emberek az útmenti fasorokat kitördelik. Ebben a kérdésben egyedül célszerű út a kitarító felvilágosító propaganda munka. Hiányosság volt az eddigi fásításoknál az is, hogy *a gyorsan növő akác és nyár telepítésére nem fordítottunk elég gondot*. A mezővédő erdősávokban oda is tölgyet és egyéb lassú fejlődésű fát telepítettünk, ahol az akác vagy nemesnyárok is jól fejlődtek volna. Az erdősávokat sokszor bonyolultan 10—12 féle fafajból terveztük. Ennek a következménye lett, hogy a kellő szaktudással nem rendelkező fásítók összecserélték a fafajokat és a sorokba nem tervszerűen ültették. A fák lassú fejlődése pedig elkedvetlenítette a fásítókat. A sokféle fafajból történő tervezés volt oka esetenként annak is, hogy az erdőgazdaságok ilyen célra nem tudták a kért fafaját beszállítani, a pótlásra később nem fordítottak gondot, a fásítások hiányosak maradtak.

A fásítások megbecsülését és a fásítás volumenjét igen jelentősen viszi előre az *egyénileg gazdálkodó parasztok bevonása a fásítás munkájába az állam által az elmúlt év őszén biztosított ingyenes csemetejuttatással*. Ennek eredményeképpen az elmúlt év őszén mintegy 30 millió csemetét igényeltek, azonban a váratlan csemeteigény miatt csak mintegy 11 milliót biztosítottak az erdőgazdaságok.

A csemeteönellátás megteremtése folytán ez év őszén a fásítás minden igényét kielégítő csemetemennyiség rendelkezésre fog állni.

Fejlesztés

Az elmúlt 10 év eredményeinek további kiszélesítésére új szakaszt nyitott az erdőgazdasági termelés fejlesztéséről hozott minisztertanácsi határozat. A nagyobb mennyiségű, jobb minőségű és olcsóbb fa biztosítása az üzemi erdősítésekre és erdőnkívüli fásításokra egyaránt komoly feladatokat jelent és amellet eddig még soha nem látott perspektívát nyitott.

A közelmúlt évek erdőtelepítési és fásítási munkáit mennyiségileg és minőségileg akadályozó erdőgazdaságonkénti csemete-önellátás — az irányított tervszerű maggazdálkodás biztosításával — a megoldás felé közeledik és a folyó év őszére megoldottnak tekinthető. A csemeteszállítási távolság redukálása érdekében erdőnkívüli területeken is szétszórtan csemete- és suhángneveléshez kis csemetekertek üzembeállítását folyamatba tettük. A szállítási távolság csökkentésével minőségi javulás várható üzemi és erdőnkívüli fásításoknál egyaránt. Az utóbbi években váratlan mértékben felfutott akác és nyárfa igényeket ez év őszétől teljes mértékben biztosítani tudjuk.

A csemeteönellátás megteremtésével a fejlesztési határozat végrehajtásának első lépését megtettük. Üzemi vonalon a következő két év alatt a felszabaduláskor erdőfelújítási hátralék végleg felszámolást nyer.

A fejlesztési határozat szükségessé tette, hogy az üzemi erdőtelepítési feladatok megoldásán felül vállalkozzunk egyes helyhez kötött összefüggő nagyobb területkomplexum beerdősítésére.

Ilyen üzemi feladat megoldása előtt állunk *a kiskunhalasi homokterületen*, ahol mintegy 10 000 ha homokterület beerdősítésére kerül sor a következő ötéves terv alatt. A fejlesztési határozat élőfa készlet növelési programja keretén belül kerül sor a

Hanság beerdősítésére, mintegy 3000 ha területen, gyorsan növő fafajok felhasználásával. Célul tűztük ki a *Balatonkörnyéki kopárterületek fásítását* 8000 ha területen, a munkák szervezését és beindítását folyamatba tettük. A kopár területek fásításával fatermelő bázis megteremtése mellett megvédjük a területet a további eróziótól és az üdülők által közkedvelt és nagyforgalmú hely táji szépségét emeljük.

Fejlesztési határozatunk az eddiginél is nagyobb távlatokat nyitott meg a fásításra is, biztosítja, hogy a fásítások még tervszerűbben, még határozottabb célkitűzés szerint történjenek. Jellemző adat, hogy az 1923. X. törvénycikk, az alföldfásítási törvény kerekén 100 000 ha fásítását írta elő, a fejlesztési határozatunk ennek több mint kétszeresét 210 000 ha fásítását tűzte ki célul. Ha számbavesszük, hogy mezővédő és legelővédő erdősávok, továbbá a vízfolyásmenti és az út-, vasútfásítások a fenti területen kívül még számottevő fásításokat jelentenek, akkor felmérhetjük, hogy milyen nagyjelentőségű az egész népgazdaság számára az erdőgazdasági fejlesztési határozat a fásítás szempontjából is.

A fejlesztési határozat maradéktalan végrehajtása szükségessé tette a fásítás tervezésének új, célravezetőbb, nagyobb vonalú elveinek kidolgozását. Az elmúlt években is készült egy-egy nagyobb komplex fásítási terv a Duna-Tisza közére, a Tiszántúl Marosmenti részére és a Keleti Főcsatorna öntöző rendszerére, e tervekben a mezőgazdaság fejlesztésével kapcsolatban az öntözési és fásítási feladatokat tervezték meg. A fásítás szempontjából hibája volt ezeknek a terveknek, hogy egy elképzelt terület rendezésére épültek és nem számoltak a megvalósítás lehetőségeivel. A készülő — nagyobb területeket magába foglaló — fásítási terveink már szakítottak ezzel a módszerrel és a meglévő birtokviszonyokra támaszkodnak. A tervezés során föltárjuk, hogy egy-egy község határában hol helyezkednek el az állami gazdaságok, termelőszövetkezetek területei, a legelvetési bizottság legelői és hol vannak a községekben olyan tartalék területek, amelyek a fásítás szempontjából számbajöhetnek. Ezen adatok birtokában az egyes gazdaságokra külön-külön készítjük el a fásítási terveket úgy, hogy azok egymáshoz csatlakozva összefüggő rendszert képezzenek. Az ilyen tervek alapján megvalósított fásítások már jelentősen csökkenteni fogják a talajpusztulást és meg fogják akadályozni a vízmosások, kopások keletkezését, sík területeken hatékonyabban törik meg a szél erejét és ezzel a mezőgazdaság nagyobb termelékenységét biztosítják. Ilyen módszerek szerint készül a *rakacavölgyi fásítási terv* és még ebben az évben megkezdjük a *balatoni felvidék*, a *Keleti-főcsatorna*, valamint a *budapesti zöldövezet* fásítási terveinek elkészítését és beindítjuk az ehhez szükséges szervezetet.

Az üzemi erdősítési és fásítási vonalon előttünk álló terveknek a valóraváltása tovább fokozza a lakosság jólétét, emeli a közegészségügy színvonalát és nagyban hozzájárul a mezőgazdasági többtermeléshez. Az elmúlt 10 év alatt a nagy feladatok megoldásához felfejlődött szakember létszám, az elmúlt évek mennyiségi és minőségi eredményei alapjai a fejlesztési határozat végrehajtásának és biztosítékai annak, hogy a népgazdaság ilyen nagy áldozatot kívánó beruházása féltő gondozás mellett valóban olyan eredményeket fog felmutatni, amelyek méltán tevékeny tényezői lesznek boldog jövőnk megvalósulásának.

Az erdészet 10 évének magasépítéseiről

M E R S I C H E N D R E
az OFE beruházási csoportjának vezetője

A második világháború vihara nem kímélte a magyar erdőgazdaságot sem. Letarolt, kizsarolt erdők; rombadólt, lakhatatlanná vált épületek mutatták a pusztulás nyomait. Kétségtelenül nagyobb volt az erdőállományokban esett kár, de nem volt lebecsülendő az épületkár sem. Hozzávetőleges adatok szerint az erdőgazdasági épületek 20 százaléka teljesen elpusztult, 30 százaléka pedig használhatatlanná, illetve lakhatatlanná vált a második világháború során. Különösen sok kárt szenvedtek a Fejér megyei és Somogy megyei erdőkhöz tartozó épületek.

Mennyire sikerült feledtetni az eltelt idő alatt a háborús pusztítást, milyen eredményeket értünk el az erdőgazdasági magasépítések területén, ezekre a kérdésekre igyekszik ez a tanulmány feleletet adni.